

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 Rs 399691 25 Rev
Banjaluka, 11.12.2025. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Jadranke Stanišić, kao predsjednika vijeća, Biljane Vidimlić i Senada Tice, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice Ž.B. iz B., [...], koju zastupa punomoćnik Svetozar Bajić, advokat iz Banjaluke, protiv tužene Republike Srpske, koju zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, Sjedište zamjenika Banjaluka, radi zaštite prava iz radnog odnosa, vrijednost spora 3.556,42 KM, odlučujući o reviziji tužiteljice protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 399691 25 Rsž od 1.8.2025. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 11.12.2025. godine donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 399691 23 Rs od 21.5.2025. godine odbijen je zahtjev tužiteljice kojim je tražila da se utvrdi da je diskriminisana u ostvarenju prava na naknadu toplog obroka u odnosu na ostale budžetske korisnike u Republici Srpskoj, ostale zaposlene u Republici Srpskoj koji nisu budžetski korisnici, kao i u odnosu na nosioce tužilačke funkcije u Federaciji Bosne i Hercegovine i zahtjev za naknadu toplog obroka za jul 2022. godine sa pripadajućom kamatom.

Istom presudom odbačena je kao neblagovremena tužba tužiteljice u dijelu kojim je tražila da se tužena obaveže da tužiteljici nadoknadi materijalnu štetu po osnovu naknade za topli obrok za period od februara 2020. godine do juna 2022. godine sa pripadajućom kamatom, te je obavezana tužiteljica da tuženoj naknadi troškove postupka u iznosu od 900,00 KM, dok je u preostalom dijelu zahtjev tužene za naknadu troškova postupka odbijen.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 399691 25 Rsž od 1.8.2025. godine, povodom žalbe tužiteljice, a po službenoj dužnosti, ukinuta je prvostepena presuda u dijelu kojim je odbijen zahtjev tužiteljice za isplatu toplog obroka za mjesec jul 2022. godine. Istom presudom žalba tužiteljice je odbijena i prvostepena presuda u dijelu odluke o glavnoj stvari i dosuđujućem dijelu odluke o troškovima postupka potvrđena, te je odbijen zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava žalbe u iznosu od 562,50 KM.

Tužiteljica revizijom pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, obe nižestepene presude preinače i usvoji zahtjev tužiteljice, uz naknadu troškova prvostepenog i drugostepenog postupka, uvećano za troškove sastava revizije u iznosu od 562,50 KM, ili da se ukinu obe nižestepene presude i predmet vrati na ponovno suđenje.

Tužena nije dostavila odgovor na reviziju.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužiteljice kojim je tražila da se utvrdi da je diskriminisana u ostvarivanju prava na naknadu toplog obroka, u odnosu na ostale budžetske korisnike u Republici Srpskoj, te ostale zaposlene u Republici Srpskoj koji nisu budžetski korisnici, kao i u odnosu na nosioce tužilačke funkcije u Federaciji Bosne i Hercegovine i zahtjev za isplatu naknade štete na ime toplog obroka u periodu od 1.2.2020. do 1.7.2022. godine, sa pripadajućom kamatom i troškovima postupka.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka, prvostepeni sud je utvrdio: da je tužiteljica zaposlena u Republičkom javnom tužilaštvu u Banjaluci, na poziciji tužioca; da tužiteljici nije isplaćivana naknada za topli obrok u traženom periodu; da je Ustavni sud Bosne i Hercegovine dana 24.3.2022. godine donio odluku broj: U-18/21, kojom je utvrdio da Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 66/18 i 119/21) nije u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, jer ne sadrži odredbe o naknadi za topli obrok, te je naložio Narodnoj Skupštini Republike Srpske da najkasnije u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja odluke uskladi Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca sa članom I/2 i II/4 Ustava Bosne i Hercegovine, članom 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, članom 1. Protokola broj 12. uz Evropsku konvenciju i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima i da je donesen Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 56/22) i članom 2. stav 2. tog zakona regulisana naknada za topli obrok, koja se ne može posebno iskazivati.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je zaključio: da odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj U-18/21 od 24.3.2022. godine nije utvrđeno da su sudije i tužioci diskriminisani, da finansijska razlika u tretmanu tužiteljice ima legitiman cilj, da ostali zaposlenici u Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine nisu podobni za utvrđivanje diskriminacije i da zbog nepostojanja diskriminacije tužena nije u obavezi da tužiteljici nadoknadi štetu; da je tužba blagovremena samo u pogledu potraživanja naknade za topli obrok za jul 2022. godine, a da nije blagovremena u pogledu potraživanja naknade za topli obrok za period od 1.2.2020. godine do 30.6.2022. godine, pa je primjenom odredbe člana 2., člana 3. i člana 5. Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj: 59/09 i 66/16 - dalje: ZZZ), člana 201. stav 4. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 1/16, 66/18, 119/21, 112/23 i 39/24 - dalje: ZR) i člana 154. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 i „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04 - dalje: ZOO), sudio tako što je donio odluku kao u izreci prvostepene presude.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja i zaključak prvostepenog suda, osim u dijelu koji se odnosi na naknadu na ime toplog obroka za jul 2022. godine, pa je sudio tako što je donio odluku kao u izreci drugostepene presude.

Iz razloga odluke drugostepenog suda proizlazi da je pravilan zaključak prvostepenog suda da tužena u odnosu na tužiteljicu nije izvršila diskriminaciju na način kako je to tužiteljica navela u tužbi, jer iz stanja spisa i provedenih dokaza jasno proizlazi da je prema tužiteljici bio primijenjen jednak tretman i da je uživala jednaka prava kao i svi ostali pripadnici njene

grupacije, odnosno tužioci u Republici Srpskoj, kao i zaključak da tužena u smislu odredbe člana 154. ZOO, nije odgovorna za štetu zbog diskriminacije, pa da samim tim ne može biti obavezana na isplatu tražene naknade toplog obroka za period od 1.2.2020. godine do 30.6.2022. godine.

Nadalje, drugostepeni sud nalazi da je u smislu odredbe člana 201. stav 4. ZR pravilna odluka prvostepenog suda i u dijelu kojim je odbačena tužba za isplatu naknade za topli obrok za period od 1.2.2020. godine do 30.6.2022. godine, te pravilna i u dijelu kojim je odlučeno o troškovima postupka.

Međutim, drugostepeni sud nalazi da odluka prvostepenog suda u dijelu kojim je odbijen zahtjev tužiteljice za isplatu toplog obroka za mjesec jul 2022. godine nije pravilna, iz razloga što je prvostepeni sud odlučujući o nečemu što nije traženo, prekoračio tužbeni zahtjev.

Odluka drugostepenog suda je pravilna.

Naime, za uspjeh u parnici povodom zahtjeva za zaštitu od diskriminacije, tužiteljica je bila u obavezi da dokaže, odnosno učini vjerovatnim, da su ispunjeni uslovi iz odredaba člana 1. i člana 2. ZZD, kojim odredbama je uspostavljen okvir za ostvarivanje jednakih prava i mogućnosti svih lica u Bosni i Hercegovini da u jednom uređenom sistemu ostvare pravo na zaštitu od diskriminacije.

Kako je odredbama člana 2. stav 1. i 2. ZZD propisano da će se diskriminacijom u smislu ovog zakona smatrati svako različito postupanje, uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica i onima koji su s njima u rodbinskoj ili drugoj vezi na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, invaliditeta, starosne dobi, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i pola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, spolnih karakteristika, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogućiti ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje, na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima života (stav 1.), te da se zabrana diskriminacije primjenjuje na sve javne organe kao i na sva fizička ili pravna lica i u javnom i u privatnom sektoru, u svim oblastima, a naročito: zaposlenja, članstva u profesionalnim organizacijama, obrazovanja, obuke, stanovanja, zdravlja, socijalne zaštite, dobara i usluga namijenjenih javnosti i javnim mjestima, te obavljanja privrednih aktivnosti i javnih usluga (stav 2.), ovaj sud nalazi, da kod činjeničnog utvrđenja na kojim se zasnivaju nižestepene odluke, tužiteljica nije dokazala, odnosno učinila vjerovatnim da je bila izložena diskriminaciji.

Kod takvog stanja stvari, ne može tužiteljica sa uspjehom isticati zahtjev za zaštitu od diskriminacije na način pobliže opisan u tužbi, jer u odnosu na nju, kao i na sve sudije i tužioce u Republici Srpskoj u čijoj nadležnosti i jeste regulisanje prava i dužnosti sudija i tužilaca u Republici Srpskoj je bio na jednak način uređen sistem naknade toplog obroka, shodno Zakonu o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj koji je tada važio.

Sama činjenica da je u spornom periodu u Federaciji Bosne i Hercegovine, a u okviru njene nadležnosti, na drugačiji način bio uređen sistem naknade toplog obroka, ne daje osnova da se utvrdi postojanje diskriminacije tužiteljice u odnosu na nosioce tužilačke funkcije u Federaciji Bosne i Hercegovine, odnosno, u pogledu ostalih budžetskih korisnika u Republici

Srpskoj, te sve ostale zaposlene u Republici Srpskoj koji nisu budžetski korisnici, jer je tužiteljica u okviru nadležnosti Republike Srpske bila jednako tretirana, kao i ostali pripadnici iste grupacije.

Drugim riječima, tužiteljica nije dokazala, odnosno učinila vjerovatnim da je bila izložena diskriminaciji, jer da je tužena povrijedila njeno pravo na jednako postupanje u odnosu na druge koji pripadaju istoj grupaciji kao i tužiteljica, a što je uslov za uspjeh u postupku zaštite od diskriminacije. Ovo tim prije, što se Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj koji je sada na snazi i koji propisuje naknadu za topli obrok, ne može retroaktivno primijeniti.

Slijedom datih razloga, ovaj sud nalazi da je pravilan zaključak nižestepenih sudova da nije osnovan zahtjev tužiteljice da se utvrdi da je bila izložena diskriminaciji, jer da je tužena povrijedila njeno pravo na jednako postupanje u odnosu na ostale budžetske korisnike u Republici Srpskoj, te sve ostale zaposlene u Republici Srpskoj koji nisu budžetski korisnici, kao i u odnosu na nosioce sudijske i tužilačke funkcije u Federaciji Bosne i Hercegovine na način pobliže opisan u tužbi.

Mada se, kod prednjeg stanja stvari neosnovanim ukazuje i zahtjev za otklanjanje diskriminacije, pravilno su zaključili nižestepeni sudovi da je zahtjev tužiteljice na ime naknade toplog obroka valjalo razriješiti pravilnom primjenom ZR.

Odredbom člana 201. stav 4. ZR propisano je da tužbu za zaštitu prava radnik može da podnese najkasnije u roku od 6 mjeseci od dana saznanja za povredu prava ili dana učinjene povrede.

Tužbom podnesenom sudu dana 27.2.2023. godine tužiteljica je tražila isplatu novčanog iznosa po osnovu toplog obroka za period 1.2.2020. godine do 1.7.2022. godine.

Kod takvog stanja stvari, ovaj sud u svemu prihvata razloge nižestepenih sudova iz kojih proizilazi da je tužba tužiteljice radi naknade toplog obroka za period od 1.2.2000. godine do 30.6.2022. godine neblagovremena.

Slijedom datih razloga ovaj sud nalazi da se zakonitost i pravilnost drugostepene odluke ne dovodi u pitanje revizionim prigovorima da se odluka drugostepenog suda zasniva na pogrešnoj primjeni materijalnog prava, jer da su sudovi bili u obavezi udovoljiti zahtjevu na ime toplog obroka kao posljedice diskriminacije, uzevši o obzir odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj U-18/21 od 24.3.2022. godine.

Naime, sama činjenica da je odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj U-18/21 od 24.3.2022. godine utvrđeno da Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 66/18 i 119/21) nije u skladu sa članom I/2 i članom II/4 Ustava Bosne i Hercegovine, u vezi sa članom 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, članom 1. Protokola broj 12. uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima zbog toga što ne sadrži odredbe o naknadi za topli obrok, ne znači da tužiteljica ima pravo na topli obrok za period koji je prethodio donošenju navedene odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, već shodno toj odluci, obavezu Republike Srpske da donese Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj koji će sadržavati tu odredbu, što je Republika Srpska i učinila, kada je donijela Zakon

o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj koji je stupio na snagu 1.7.2022. godine.

Bez osnova se revident u reviziji poziva na odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj U-9/24 od 19.9.2024. godine, budući da se ta odluka odnosi na pitanje otpremnine prilikom odlaska u penziju.

Tužiteljica nije zahtijevala naknadu toplog obroka za jul 2022. godine, slijedom čega je pravilan zaključak drugostepenog suda da je prvostepeni sud odlučujući o nečemu što nije traženo prekoračio tužbeni zahtjev i da slijedom toga prvostepena odluka, u dijelu kojim je odbijen zahtjev tužiteljice za isplatu naknade toplog obroka za jul 2022. godine nije pravilna.

Suprotno revizionim navodima ovaj sud nalazi da pobijana odluka nije zahvaćena povredama odredaba parničnog postupka iz člana 8. i člana 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 i 27/24 - dalje: ZPP) koje bi bile od uticaja na njenu pravilnost i zakonitost.

Revizionim navodima se ne dovodi u pitanje ni pravilnost nižestepenih odluka u dijelu kojim je odlučeno o troškovima postupka, budući da je o istima odlučeno pravilnom primjenom odredbe člana 386. stav 1. ZPP.

Kako se revizijom tužiteljice ne dovodi u pitanje pravilnost i zakonitost odluke drugostepenog suda, valjalo je primjenom člana 248. ZPP odlučiti kao u izreci ove presude.

Predsjednik vijeća
Jadranka Stanišić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić